

Bezbednost i zdravlje na radu

Narodna skupština Republike Srbije usvojila je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu koji je stupio na snagu 13. novembra 2015. godine.

Prilikom donošenja izmena Zakona zakonodavac se uglavnom oslonio na rešenja sadržana u Direktivi 89/391/EEZ o uvođenju mera za podsticanje poboljšanja bezbednosti i zdravlja zaposlenih na radu („Direktiva“) i drugim srodnim direktivama iz ove oblasti.

Ovom prilikom ukazujemo na najinteresantnije zakonske novine.

I. Proširivanje pojma poslodavca

Jednu od značajnih izmena predstavlja preciznije definisanje **pojma poslodavca**, u smislu da se sada poslodavcem smatraju i određene kategorije fizičkih lica, uz izuzetak u pogledu nosilaca domaćinstva i porodičnog poljoprivrednog gazdinstva.

II. Uvođenje dodatnih obaveza poslodavcima

a) Preduzimanje mera zaštite od požara, spasavanje i evakuaciju

Novinu predstavlja uvođenje obaveze poslodavcima da obezbede odgovarajuće mere zaštite od požara, spasavanje i evakuaciju u skladu sa posebnim zakonom, što će biti preciznije definisano posebnim podzakonskim propisom.

b) Prijava radova na otklanjanju velikih kvarova ili havarija

Poslodavci koji izvode radove radi otklanjanja velikih kvarova ili havarija na objektu, koji mogu da ugroze funkcionisanje tehničko-tehnoloških sistema ili obavljanje delatnosti, dužni su da radove odmah, usmeno i u pisanoj formi, prijave nadležnoj inspekciji rada.

c) Davanje na upotrebu opreme za rad i/ili sredstva i opreme za ličnu zaštitu na radu

Preciznije su definisani uslovi pod kojima poslodavac daje na upotrebu opremu za rad i sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu, pre svega, u smislu da oprema za rad i sredstvo i oprema za ličnu zaštitu na radu zaposlenima mogu biti dati na korišćenje samo ukoliko: (i) su

usaglašeni sa propisanim tehničkim zahtevima, (ii) je njihova usaglašenost ocenjena prema propisanom postupku, (iii) su označeni u skladu sa propisima i (iv) su praćeni propisanim ispravama o usaglašenosti i drugom propisanom dokumentacijom.

Nadalje, predviđeno je i da poslodavac može zaposlenima dati na korišćenje opasne hemijske materije i druge hemijske materije za koje je propisana obaveza izrade i dostavljanja bezbednosnog lista, samo ukoliko mu je uz hemijsku materiju učinio dostupnim **bezbednosni list**, u skladu sa propisima kojima se uređuju hemikalije, kao i ako je obezbedio sve mere koje proizlaze iz sadržaja bezbednosnog lista.

d) Program osposobljavanja zaposlenih

Za razliku od prethodnog zakonskog rešenja, uvodi se obaveza poslodavaca da zaposlene osposobljavaju za bezbedan i zdrav rad u skladu sa **Programom osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad**, koji donosi poslodavac i čiju sadržinu mora, u slučaju potrebe, obnavljati i menjati.

e) Rokovi periodičnih provera osposobljenosti zaposlenih za zdrav i bezbedan rad

Izmenama zakona propisan je rok periodične provere osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad na radnim mestima sa povećanim rizikom od **jedne godine** od dana prethodne provere, a na ostalim radnim mestima najkasnije u roku od **četiri godine** od dana prethodne provere.

f) Evidencije poslodavaca u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu

Pored do sada propisanih evidencija, poslodavci su dužni da vode i: (i) evidenciju o izdatim sredstvima i opremi za ličnu zaštitu na radu i (ii) evidenciju o izvršenim lekarskim pregledima zaposlenih u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

III. Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca

Bitnu novinu kod organizovanja poslova bezbednosti i zdravlja na radu predstavlja uvođenje mogućnosti za poslodavce koji: (i) obavljaju neku od neproizvodnih delatnosti definisanih u zakonu i (ii) imaju do 20 zaposlenih, da **samostalno organizuju i obavljaju poslove bezbednosti i zdravlja na radu i bez položenog stručnog ispita.**

Sa druge strane, u određenim **visokorizičnim delatnostima** (delatnosti građevinarstva, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, rudarstva, prerađivačke industrije, itd.) podiže se nivo kompetencije lica koja se bave poslovima bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca uvođenjem obaveze poslodavaca da za ove poslove odrede lica koje ima najmanje stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine u odgovarajućoj naučnoj, odnosno stručnoj oblasti.

IV. Novine u pogledu uslova za sticanje licenci u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu

Izmenama Zakona proširuju se i pooštravaju uslovi za dobijanje licenci iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i to: (i) licence za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, (ii) licence za obavljanje poslova pregleda i provere opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline i (iii) licence za obavljanje poslova odgovornog lica, u smislu uvođenja dodatnih uslova u vidu posedovanja odgovarajućeg stepena stručne spreme, radnog iskustva i dr.

V. Početak primene izmena zakona

Izmene i dopune Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu stupile su na snagu 13. novembra 2015. godine.

Međutim, kako bi se poslodavcima i drugim pravnim subjektima omogućilo da svoje poslovanje usklade sa novim zakonskim zahtevima, odložen je početak primene pojedinih odredbi Zakona, prema sledećem:

a) Lice koje se 1. decembra 2017. godine zatekne da obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu, a ne ispunjava uslove utvrđene Zakonom (npr. ne poseduje diplomu o stečenom visokom obrazovanju, nema dovoljno radnog iskustva, itd.), može da nastavi da obavlja te poslove do ispunjenja uslova utvrđenih zakonom, a najduže pet godina.

b) Pravna lica i preduzetnici kojima su izdate licence iz Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu dužna su da usklade svoje poslovanje u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno do 13.11.2016. godine.

Advokatska kancelarija TSG TOMIĆ SINDJELIĆ GROZA informiše o aktuelnostima u radu kancelarije i zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwälte TSG TOMIĆ SINDJELIĆ GROZA informieren über aktuelle Themen der Kanzlei und den Rechtsrahmen der RS / The TSG TOMIĆ SINDJELIĆ GROZA Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора ТСГ ТОМИЧ СИНДЖЕЛИЧ ГРОЗА информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релёфе РС / Glavni urednik/Chefredakteur /Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proofreader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Viktorija Topalović, Magda Braun / **Br. 84/15**

Carice Milice 3, Beograd, Srbija, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tsg.rs, www.tsg.rs

c) Pravna lica i preduzetnici kojima je licenca izdata pre pet i više godina dužni su da zahtev za obnavljanje licence u skladu sa ovim zakonom podnesu najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a pravna lica i preduzetnici kod kojih od izdavanja licence nije proteklo pet godina dužni su da predmetni zahtev podnesu najkasnije 30 dana pre nego što se napuni pet godina od dana izdavanja licence.

Miloš M. Jovanović, advokat
milos.jovanovic@tsg.rs